

2.3.2009

Eduskunta
Ympäristövaliokunta 3.3.09

U 8/2009 vp
KOM(2008)401

Maija Peltola
Elintarviketeollisuusliitto ry

Aihe: Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yhteisön ympäristömerkintäjärjestelmän tarkistamiseksi

Merkintäjärjestelmän laajentaminen elintarvikkeisiin

EU:n ympäristömerkkijärjestelmä on osa komission kestävästä kulutuksesta ja tuotantoa edistävää politiikkaa. Järjestelmän tarkoituksena on lisätä ympäristömerkin käytön avulla sellaisten tuotteiden myyntiä, joiden ympäristönsuojelullinen taso on korkea ja joilla on koko elinkaarensa aikana vähemmän haitallisia vaikutuksia ympäristöön.

Asetusehdotuksella KOM(2008)401 EU:n ympäristömerkkijärjestelmää laajennettaisiin jalostettuihin elintarvikkeisiin sekä kalastus- ja vesiviljelytuotteisiin.

Elintarviketeollisuusliitto ry (ETL) suhtautuu myönteisesti siihen, että kuluttajan valintojen helpottamiseksi sekä kestävästä tuotannosta ja kulutuksesta edistämiseksi luotaisiin yhteiset kriteerit myös elintarvikkeille.

Komission ehdotus laajentaisi merkinnän ainoastaan jalostettuihin elintarvikkeisiin ja niiden ympäristövaikutuksiin jalostuksen, kuljetuksen ja pakkaamisen osalta (artiklat 2 ja 7). Ehdotus on EU:n ympäristömerkinnän periaatteiden vastainen. ETL katsoo, että elintarvikkeiden ympäristövaikutuksia tulisi tarkastella tuotteen koko elinkaaren ajalta kuten muissa järjestelmän piiriin kuuluvissa tuoteryhmissä.

Asetusehdotuksen liitteen I mukaan ympäristömerkin myöntämisperusteiden on perustuttava markkinoilla parhaiten suoriutuvien tuotteiden ympäristönsuojelulliseen tasoon niiden koko elinkaaren aikana ja vastattava mahdollisuuksien mukaan parhaiten suoriutuvaa 10 prosenttia markkinoilla saatavilla olevista tuotteista. ETL pitää tärkeänä, että mikäli järjestelmä laajennetaan elintarvikkeisiin, parhaita tuotteita arvioidaan elintarvikeryhmittäin järjestelmän nykyisen periaatteen mukaisesti ja näin kannustetaan tuotteiden ympäristövaikutusten vähentämiseen kaikilla tuotantosektoreilla.

Asetusehdotuksen mukaan on tärkeää varmistaa selkeä ero ympäristömerkintäasetuksen ja luonnonmukaisesta tuotannosta ja luonnonmukaisesti tuotettujen tuotteiden merkinnöistä annetun asetuksen (EY) 834/2007 välillä. ETL pitää edellä mainittua oikeana periaatteena ja toteaa komission ehdotuksen artiklan 9 olevan ristiriidassa mainitun periaatteen kanssa.

Artiklan 9 kohdassa 10 todetaan, että jos ympäristömerkki lisätään jalostettuun elintarvikkeeseen, joka ei täytä luomusetuksen 834/2007 vaatimuksia, ympäristömerkkiin on lisättävä merkintä, josta käy ilmi, että merkki koskee ainoastaan tuotteen jalostuksen, kuljetuksen tai pakkaamisen ympäristönsuojelullista tasoa. ETL:n näkemyksen mukaan luomutuotannon merkintäjärjestelmä ja ympäristömerkintäjärjestelmä on pidettävä erillään toisistaan, eikä ympäristömerkintä asetuksessa näin ollen tule viitata luomusetukseen. Nykyisessä muodossa ehdotus johtaisi myös kuluttajan kannalta epäselviin merkintöihin.

ETL katsoo, että ympäristömerkintäjärjestelmällä tulee edistää tasapuolisesti eri tuotantotavoilla (ei pelkästään luomutuotannolla) tuotettujen elintarvikkeiden myyntiä, jos niiden elinkaaren aikaisia ympäristövaikutuksia on pystytty kriteereiden mukaisesti vähentämään. Mikäli ympäristömerkintäjärjestelmän käyttö rajataan vain luomutuotantoon, ETL vastustaa järjestelmän laajentamista elintarvikkeisiin.

Ympäristömerkintäjärjestelmän hallinnoinnin ja kustannusten tulee olla sellaiset, että ne mahdollistavat ympäristömerkin käytön myös pk-yrityksille. ETL pitääkin hyvänä komission ehdotukseen kirjattua tavoitetta, jonka mukaan järjestelmän tulee olla sellainen, ettei merkin saaminen aiheuta yrityksille liiallisia kustannuksia ja työtä vaikka vaatimustaso pidetään korkeana.

Kriteerien luominen elintarvikkeiden ympäristömerkille on haasteellinen tehtävä. Kriteereiden rakentamisessa päätavoitteena tulee olla tuotteen koko elinkaaren aikaisten merkittävimpien ympäristövaikutusten vähentäminen alkutuotannosta kulutukseen. Kriteerityö on käynnistymässä EU-tasolla Euroopan elintarviketeollisuusliiton CIAA:n aloitteesta alkavassa elintarvikeketjun SCP Round Table –työssä (SCP, Sustainable Consumption and Production). Kriteerien valmistelua tarvitaan paitsi EU:n ympäristömerkintäjärjestelmää varten, niin myös kansallisten aloitteiden harmonisoimiseksi ja kestävien julkisten elintarvikehankintojen edistämiseksi.